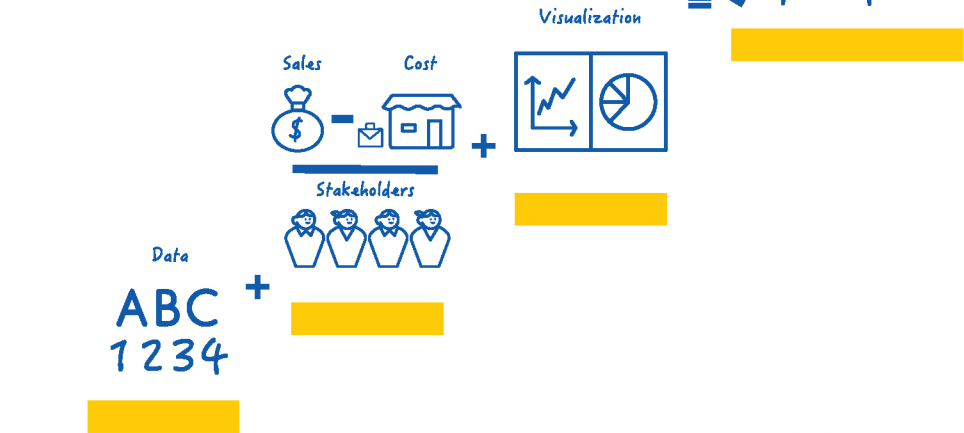

ทำงานยากให้ง่าย แค่ฝึกนิสัย คิดเป็นตัวเลข

숫자로 일하는 법

โนฮยอนแทก เวียน
ที่ปรึกษาด้านการวางแผนการผลิต
ช่อง Samsung Electronics
วรรณ ชาวเงิน แปล

คู่มือที่จะช่วยให้คุณมี **mindset** ที่ดีเกี่ยวกับ **ตัวเลข**
ไปตลอด **ลำดับขั้นการเติบโต** ในช่วงชีวิตการทำงาน
ตั้งแต่ระดับ **Beginner** ที่ความรู้เรื่องตัวเลขเป็น 0
ไปจนถึงขั้น **Advance** ที่มีเข่นส์ด้านตัวเลขแบบที่ใครก็คาดไม่ถึง

howto

ทำงานยากให้ง่าย แค่ฝึกนิสัยคิดเป็นตัวเลข

숫자로 일하는 법

โนฮยอนแท

เจียน

วรรณ ขาวเงิน

แปล

การอ่านคือรากฐานที่สำคัญ

ในกองกระดาษหนาที่มีตัวเลขกระจายอยู่เต็มไปหมด
มันไม่มีวิธีที่ช่วยให้แยกเฉพาะตัวเลขที่ต้องการออกมาได้เลยหรือ
การรู้บางเรื่อง เช่น ตัวเลขพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และการแจกแจงนั้น
ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านตัวเลขของเราได้

—โนฮยอนแท

หนังสือคุณภาพ
โดยอินทรีกรุ๊ป

ทำงานยากให้ง่าย แค่นี้ก็นิสัยคิดเป็นตัวเลข
숫자로 일하는 법

howto

โน้ตเครื่องบริษัทอมรินทร์ คอร์เปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน)
378 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0-2422-9999 ต่อ 4964, 4969 E-mail: info@amarin.co.th
www.amarinbooks.com   @amarinbooks **Amarin How-To**

HOW TO WORK WITH NUMBERS (숫자로 일하는 법) by Hyun-tae No
Copyright © 2022 Hyun-tae No (盧法兌)
Originally published in Korea in 2022 by INFLUENTIAL Inc.
All rights reserved.
Thai language copyright © 2023 Amarin Corporations Public Company Limited
Thai language edition arranged with INFLUENTIAL Inc. through EYA (Eric Yang Agency)

สื่อดิจิทัลนี้ให้บริการดาวน์โหลดสำหรับผู้รับบริการตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น
การทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ ไม่มีวิธีใด ๆ นอกเหนือจากเงื่อนไขที่กำหนด
ถือเป็นความผิดอาญาตาม พรบ.ลิขสิทธิ์ และ พรบ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 978-616-18-6163-6

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บริษัทอมรินทร์ คอร์เปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน)
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ระวีณ อุทกะพันธุ์ ปัญจรุ่งโรจน์ • กรรมการผู้จัดการ อุษณีย์ วิรัตน์พันธ์
ที่ปรึกษาสายงานสำนักพิมพ์โน้ตเครื่อง อดอง จิระอร • บรรณาธิการอำนวยการ สิริกานต์ ผลงาม
บรรณาธิการบริหาร วิรัชฐา กาลามเกษตร • บรรณาธิการ ฤลภา ทวลกะสินธุ์
ผู้จัดการฝ่ายการผลิต อมรวัลักษณ์ เขยกลิน • ศิลปกรรม ชินวัชร ยศศิริพันธุ์
คอมพิวเตอร์ ปอปอ • พิสูจน์อักษร ณปภัช, ส่องนภา รักตร์วิสัย • ฝ่ายการตลาด ฤลพัฒน์ บัวละออ

คำนำสำนักพิมพ์

จะสนุกแค่ไหนถ้าเราคิดและพูดทุกอย่างออกมาเป็นตัวเลข

นอกจากคุณสมบัติทั่วไปที่บริษัทต้องการแล้ว อยากรู้ไหมว่าสถิติอะไรที่ทำให้คนทำงานอย่างเรา ๆ เติบโตแบบก้าวกระโดดไม่ต่างอะไรกับการเร่งน้ำเร่งปู๋ย

โนฮยอนแท ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนของ Samsung Electronics รู้ซึ่งเป็นอย่างดีถึงความสำคัญของการนำ “ตัวเลข” มาใช้กับการทำงาน ผู้เขียนพบว่ามีคนมากมายที่เป็นศัตรูกับตัวเลขมาตลอดชีวิต แต่หาว่าไม่รู้ “ตัวเลข” ได้แทรกซึมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเราอยู่ทุกอณูไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัว คุณคงไม่ปฏิเสธใช่ไหมว่า คำว่า 1 แกรม 1 ซีอ 10 แก้วแถมฟรี 1 แก้ว หรือโปรโมชั่น 11.11 ของแอปช้อปปิ้งออนไลน์ต่าง ๆ มันเข้ายวนมากแค่ไหน

แม้แต่ในการทำงานก็เช่นกัน การใส่คำว่า “15 เปอร์เซ็นต์” เข้าไปแทนคำว่า “เยอะ” ใช้คำว่า “3 เดือน” แทนคำว่า “ระยะหนึ่ง” หรือเติมคำว่า “ยอดขายเพิ่ม 10 ล้านบาท” แทนคำว่า “ทำอย่างสุดความสามารถ” จะช่วยเปลี่ยนภาพลักษณ์ให้คุณได้บันไดความสำเร็จขึ้นไปอีกขั้น

ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงตัวอย่างเล็กๆ น้อยๆ เพื่อเปลี่ยนมายด์เซตให้คุณอยากสนิทกับ “ตัวเลข” มากขึ้น และนำมาใช้กับการทำงานผ่าน 4 ขั้นตอนที่น่าไวในเล่ม โดยเริ่มตั้งแต่ระดับ Beginner ที่ความรู้เรื่องตัวเลขเป็นศูนย์ ไปจนถึงขั้น Advance ที่มีเซนส์ด้านตัวเลขแบบที่ใครก็คาดไม่ถึง

คนทำงานเก่งที่มองตัวเลขขาดไม่ใช่คนที่ต้องท่องจำตัวเลขมากมายเกี่ยวกับงานได้ทั้งหมด แต่เป็นคนที่รู้ว่าเลขตัวไหนสำคัญและควรจำต่างหาก แล้วคุณจะพบว่า ตัวเลขเพียง 1 ตัวทรงพลังกว่าการอธิบายยืดยาวหรือรายงานหนาเตอะเป็นไหนๆ

howto

สารบัญ

คำนำ รู้จักคำว่า “นิวเบียด” ไหม (10)

อารัมภบท แต่คุณที่กลัวตัวเลขมาตลอดชีวิต 1

STEP 1	ทำเรื่องซับซ้อนให้เป็นเรื่องง่าย
	ทักษะการคิดเชิงตัวเลข

1 ก่อนอื่นต้องรู้ให้ได้ว่าปัญหาคืออะไร 10

2 รู้ให้ได้ว่าจะต้องโฟกัสเลขตัวไหน 14

3 ค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยการคิดเชิงตรรกะ 18

4 คิดถึงผลตอบแทนเมื่อเทียบกับต้นทุน 24

5 นิยาม ตรรกะ และผลกระทบ
คือ 3 หัวใจหลักของการทำงานด้วยตัวเลข 30

6 เข้าใจความหมายของศัพท์เฉพาะให้ถูกต้อง 34

7 ตัวเลขในการทำงานเกิดขึ้นมาได้อย่างไร 38

8 ทำนายผลกระทบที่เกิดจากตัวเลข 44

STEP 2	การอ่านข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ
	ทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข

1	จงท่องจำตัวเลขพื้นฐานให้ขึ้นใจเหมือนสูตรคูณ	52
2	หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนทำให้ตัวเลขมีความหมาย	58
3	จัดระเบียบงานและข้อมูลที่ซับซ้อนด้วยสถิติ	65
4	ถ้าเรารู้ค่าเฉลี่ย ตัวเลขจะเป็นเรื่องง่าย	70
5	หากเข้าใจการแพร่กระจายของข้อมูล เราจะได้เห็นตัวเลขที่ต้องการจริง ๆ	80
6	แม้ว่าจะมีค่าผิดปกติก็อย่าตกใจไป	85
7	ความหมายเปลี่ยนไปตามกาลเวลา	90
8	ความแตกต่างระหว่างสหสัมพันธ์กับความสัมพันธ์เชิงเหตุผล	96

1 13579

1 2468

STEP 3	ค้นหาตัวเลขที่เราต้องการ
	ทักษะการจัดการตัวเลข

1	วัดเรื่องเชิงคุณภาพให้ออกมาเป็นปริมาณ	104
2	ทำเรื่องซับซ้อนให้ง่ายขึ้น	112
3	เมื่อทำซ้ำๆ มันจะกลายเป็นหลักการ	120
4	สร้างสิ่งที่คาดการณ์ออกมาได้	
	ให้กลายเป็นภาพจำลองเหตุการณ์	126
5	ปัจจัยต่างๆ จะแตกต่างกันออกไปตามน้ำหนักของมัน	132
6	จัดหมวดหมู่สิ่งสำคัญออกเป็น ABC	138
7	ความแตกต่างของสัดส่วนกับอัตราส่วน	144
8	วางแผนตารางกำหนดการแบบย้อนกลับ	150

STEP 4	สุดท้ายความเห็นของคุณก็ได้ออกไปเจ็ดฉาย	
	ทักษะการรายงานตัวเลข	
1	การรายงาน คือ กระบวนการสื่อสารและทำความเข้าใจ	158
2	ตัวเลขจะทำให้ข้อความสำคัญของรายงานสมบูรณ์	163
3	ถ้าใช้ตัวเลขอย่างเดียวไม่พอ	
	จงเพิ่มตรรกะกับความสมเหตุสมผลเข้าไป	169
4	สิ่งที่ต้องรู้ให้ได้มากที่สุด	
	ก็คือสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่าง	176
5	จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล	182
6	จงเน้นไปที่ตัวเลขที่เข้าใจง่ายมากกว่าตัวเลขที่ตรงเป๊ะ ๆ	186
7	กราฟคือวิธีถ่ายทอดตัวเลขที่เป็นมิตรที่สุด	191
	บทส่งท้าย แต่ทุกคนที่ต้องใช้ตัวเลขในการทำงาน	198
	ก่อนจากกันไป การทำงานโดยใช้ตัวเลขคืออะไรกันนะ	202

คำนำ

รู้จักคำว่า “นิวเบียด” ไหม

สมัยที่ผมเพิ่งเริ่มงานใหม่ๆ และต้องเขียนรายงานเป็นครั้งแรก รุ่นพี่ที่ตรวจรายงานซึ่งผมทุ่มเทเขียนมาเป็นแรมเดือนถามขึ้นว่า “ถ้าให้อธิบายรายงานนี้เป็นตัวเลขจะทำได้ไหม” ตอนนั้นผมไม่เข้าใจคำถามของรุ่นพี่เลย ผมทั้งใส่ตารางใส่กราฟลงไป ตั้งใจจัดทำรายงานเล่มหนาๆ แต่กลับจะให้อธิบายออกมาเป็นตัวเลขเนี่ยนะ หรือว่ารายงานที่ผมทำมันจะบางเกินไป นอกจากเหตุการณ์นี้แล้ว ผมยังจำเรื่องน่าอายอีกเรื่องหนึ่งได้ขึ้นใจ นั่นก็คือตอนที่หัวหน้าถามว่า “โปรเจกต์ดำเนินการไปถึงไหนแล้ว” และผมตอบกลับไปว่า “ก็ดีครับผม”

ตอนนั้นผมไม่รู้ว่าทำไมเราต้องพูดหรือรายงานเป็นตัวเลข และไม่รู้ว่าการสื่อสารออกมาเป็นตัวเลข 1 ตัวนั้น มันทรงพลังกว่าการอธิบายยืดยาวหรือคำพูดกำกวมอย่างไร แต่เมื่อเวลาผ่านไป ผมกับรุ่นพี่คนนั้นก็ได้เลื่อนขั้นเป็นหัวหน้า จึงเข้าใจว่า “ตัวเลข” สำคัญต่อการทำงานมากแค่ไหน และจนถึงทุกวันนี้ผมก็ยังพัฒนาทักษะการใช้ตัวเลขอยู่เสมอ

ตลอดชีวิตการทำงาน ผมพบเจอผู้คนมากมายที่ทำงานแบบเดียวกับสมัยที่ผมเพิ่งเริ่มงานใหม่ๆ ซึ่งไม่ใช่แค่พนักงานน้องใหม่เท่านั้น แม้แต่คนที่ทำงานมาหลายปีก็ยังไม่ถนัดเรื่องการนำตัวเลขมาใช้ในการทำงาน

นอกจากนี้ การเก่งคณิตศาสตร์กับการรู้เรื่องตัวเลขสำหรับการทำงาน
ยังเป็นทักษะที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง พูดแบบนี้คุณคงสงสัยแล้วใช่ไหม
ว่าการทำงานโดยใช้ตัวเลขคืออะไร

ในวงการเทรดหุ้น มีคำที่สยองขวัญสั่นประสาทเอามากๆ อยู่คำหนึ่ง
นั่นก็คือคำว่า “นิ้วเปียด” (fat finger) ถ้าแปลตรงตัวก็คือ “นิ้วอ้วน” นั่นเอง
ทว่าในที่นี้ผมกำลังหมายถึงการป้อนตัวเลขผิดในระหว่างกระบวนการ
ซื้อ-ขายหุ้น จนทำให้เกิดความผิดพลาดร้ายแรง

ตัวอย่างที่ทำให้เห็นหายนะของคำนี้ได้ดีที่สุุดก็คือ เหตุการณ์ Flash
Crash ซึ่งเกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม ปี 2010 พนักงานของสถาบัน
การเงินแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา ได้ส่งคำสั่งผิดพลาดด้วยการกดขายหุ้น
โดยป้อนคำว่า b ที่แปลว่าหนึ่งพันล้าน (billion) แทนที่จะเป็นคำว่า m
ที่แปลว่าหนึ่งล้าน (million) เหตุการณ์นี้ทำให้ดัชนีดาวโจนส์ร่วงลงเกือบ
1,000 จุดภายในเวลาไม่กี่นาที ซึ่งไม่ได้สร้างความเสียหายให้เฉพาะแค่
ที่สหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบอย่างรุนแรงกับตลาดหุ้นทั่วโลก
ด้วย

และในปี 2018 ที่เกาหลีใต้ก็เคยเกิดเหตุการณ์ทำนองนี้เช่นกัน นั่นคือสถานการณ์ “หุ้นผี” (Ghost Stocks) ซึ่งเกิดจากความผิดพลาดของบริษัทหลักทรัพย์แห่งหนึ่งที่ต้องการจ่ายปันผลให้กับพนักงานหุ้นละ 1,000 วอน แต่กลายเป็นการออก “หุ้น 1,000 หุ้น” ให้กับแต่ละคนแทน ทำให้มีหุ้นประมาณ 2.8 พันล้านหุ้นที่ไม่มีอยู่จริงถูกปล่อยเข้าสู่ตลาด จนบริษัทหลักทรัพย์ต้นเรื่องจำเป็นต้องเปิดใช้งานเครื่องมือ Volatility Interruption (VI) ถึง 7 ครั้ง เพื่อควบคุมความผันผวนอย่างกะทันหันของราคาหุ้น

นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างอีกมากมายที่ความผิดพลาดจากตัวเลขเพียงตัวเดียวอาจส่งผลให้ธุรกิจต้องตกที่นั่งลำบากหรือถึงขั้นล้มละลายได้ แม้จะเป็นความผิดพลาดที่ไม่ได้ใหญ่หลวงเท่ากับตัวอย่างที่น่าเสนอไปข้างต้น แต่ก็มีบ่อยครั้งที่ปัญหาจากความผิดพลาดเรื่องตัวเลขทำให้การทำงานยุ่งยากขึ้น

ในแต่ละวัน คนทำงานจำนวนไม่น้อยต่างต้องเจอสถานการณ์ยากลำบากเกี่ยวกับตัวเลข จะต่างกันก็เพียงแค่ระดับความรุนแรงเท่านั้นเอง ถ้าเรามักพิมพ์ตัวเลขผิดหรือตกหล่นในตอนที่เราเขียนรายงาน ก็อาจถูกหัวหน้าตำหนิอยู่บ่อยๆ หรือถ้าเราพูดถึงตัวเลขที่ไม่จำเป็นในระหว่างการประชุม ก็อาจทำให้เบี่ยงเบนประเด็นหลุดออกไปจากใจความสำคัญได้

การปล่อยปละละเลยข้อผิดพลาดอันเกิดขึ้นจากตัวเลขแล้วชุก
ไว้ได้พรม สักวันหนึ่งความยุ่งยากที่เกิดจากตัวเลขก็ย่อมปูดขึ้นมา
อย่างแน่นอน พุดง่ายๆ ก็เหมือนกับกรณี “นิวเบียด” นั้นแหละครับ
ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน
ไปตราบนานกว่าค่าความต่างระหว่างเป้าหมายกับความเป็นจริง
จะเท่ากับศูนย์

โนฮยอนแท

แต่คุณก็กลัวตัวเลขมาตลอดชีวิต

ทุกเรื่องในชีวิตล้วนเกี่ยวข้องกับตัวเลข

ทุกวันนี้ตัวเลขมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันและการตัดสินใจของเราไปเรียบร้อยแล้ว เพียงแต่เราไม่รู้ตัวเท่านั้นเอง ตัวอย่างเช่น เวลาซื้อแอปเปิล เราก็คงพิจารณาจากขนาดหรือความสวยงามก่อนเป็นอย่างแรก แต่สิ่งที่ทำให้ตัดสินใจซื้อในขั้นตอนสุดท้ายก็คือ “ราคา” ไม่ว่าแอปเปิลจะดูน่ากินแค่ไหน แต่ถ้าราคาเกินงบละก็คงจะลังเลเป็นแน่

ถ้าฉันแล้วในที่ทำงานล่ะ ไม่ต้องบอกก็รู้ว่าทุกบริษัทมีเป้าหมายคือ “ผลกำไร” หรือพูดง่าย ๆ คือ “ทำเงินได้หรือไม่” ถ้าอยากเป็นพนักงานที่ประสบความสำเร็จ จึงไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องแปลงผลงานที่ทำออกมาเป็นตัวเลข

คุณได้ยินคำพูดเหล่านี้บ่อยแค่ไหนครับ

๑๖ แล้วจะขายได้สักเท่าไร

แล้วจะได้กำไรเท่าไร

แล้วจะเพิ่มปริมาณการผลิตเท่าไร

แล้วผลที่คาดหวังไว้มันจะได้ประมาณไหน

แล้วจะทำเสร็จเมื่อไร

แล้วตอนนี้งานคืบหน้าไปถึงไหน

แม้ว่าในแต่ละอุตสาหกรรมจะมีคำศัพท์เฉพาะทางที่แตกต่างกัน ออกไป แต่มีเป้าหมายเดียวกันก็คือ “กำไร” ดังนั้นถ้าเราตอบคำถามข้างต้นด้วยคำพูดกลาง ๆ ที่กำกวม ก็จะต้องถูกถามคำถามเหล่านั้นซ้ำอีกครั้งและอีกครั้งอย่างแน่นอน

แม้แต่งานธรรมดาอย่างการเตรียมงานเลี้ยงสำหรับพนักงาน เราก็ยังต้องระบุจำนวนคนที่เข้าร่วม เวลาที่จองสถานที่ ไปจนถึงงบประมาณที่จะใช้ออกมาเป็นตัวเลข หากไม่สามารถเขียนออกมาเป็นตัวเลขได้ การจัดการในขั้นตอนต่าง ๆ ก็จะยากลำบากไม่ใช่น้อย แม้ว่าจะงานจะดำเนินไปอย่างเรียบร้อยก็ตาม

จงจำไว้ว่าทุกเรื่องในชีวิตล้วนเกี่ยวข้องกับตัวเลขทั้งสิ้น จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมเราต้องเพิ่มเซนส์ด้านตัวเลขให้กับตนเอง

การพูดภาษาอังกฤษอาจจะยาก แต่ตัวเลขนั้นไม่ว่าใครก็เข้าใจ

ในโลกนี้มีภาษามากถึง 7,102 ภาษา และ 2 ใน 3 ของประชากรโลก 7.2 พันล้านคน ใช้ภาษาแม่หลักๆ อยู่ 12 ภาษา ได้แก่ ภาษาจีน ภาษาฮินดี ภาษาอังกฤษ และอื่นๆ แม้ว่าจะมีภาษาอยู่มากมาย แต่สิ่งที่ทำให้

เราสื่อสารกับผู้ใช้ภาษาอื่นได้รู้เรื่องก็เพราะเรามีภาษากลาง

ภาษากลาง คือภาษาที่ใช้สื่อสารระหว่างประเทศที่ใช้ภาษาต่างกัน เช่น ภาษาละตินในยุคกลางของยุโรปหรือภาษาอังกฤษในปัจจุบัน เมื่อใช้ภาษากลางนี้ขณะเดินทางไปต่างประเทศ เราก็จะสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น

อย่างไรก็ตาม ผมเชื่อว่ายังมีวิธีสื่อสารอื่นที่นอกเหนือจากภาษากลางอยู่ นั่นก็คือ “ตัวเลข” ยังไงล่ะครับ ลองนึกดูสิว่าคุณจะทำอะไรเมื่อต้องซื้อของในต่างประเทศ ถ้าเราพูดภาษาของประเทศนั้นๆ ได้คล่องก็คงจะดี แต่ถ้าไม่เป็นเช่นนั้น เราก็ต้องใช้ภาษาท่าทางอย่างนิ้วมือสื่อสารตัวเลขออกไปเพื่อต่อราคา หรือกดราคาที่ต้องการลงในเครื่องคิดเลข เป็นต้น

“ตัวเลข” สื่อความหมายและมูลค่าที่เหมือนกันให้กับทุกคน ทั้งช่วยขจัดความคลุมเครือและมีพลังในการนำเสนอข้อเท็จจริงออกมาตามที่เป็นตัวอย่างเช่น การบรรยายของประธาน Softbank ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีนั้น มีชื่อเสียงเลื่องลือว่ามีพลังในการนำตัวเลขมาใช้อธิบายข้อมูลยากๆ ให้เข้าใจง่ายได้เป็นอย่างดี โดยในแต่ละสไลด์จะมีเนื้อหาเพียง 1 ข้อความ แต่กลับเป็น 1 ข้อความที่แจ่มแจ้งชัดเจน

ในการบรรยายสรุปซึ่งจัดขึ้นในปี 2019 เขาได้เขียนสูตรคำนวณ “ $27 - 4 = 23$ ” ไว้ตัวใหญ่มากบนสไลด์ เพื่ออธิบายมูลค่าผู้ถือหุ้นซึ่งกลุ่มบริษัทของเขาได้ถือครองไว้ ความหมายก็คือ จากหุ้นทั้งหมดที่ Softbank ถืออยู่ 27 ล้านล้านเยนนั่น หากหักลบหนี้สินสุทธิ 4 ล้านล้านเยนแล้ว มูลค่าการถือหุ้นจะเท่ากับ 23 ล้านล้านเยน

การที่ประธาน Softbank อธิบายเรื่องนี้ให้ผู้มาร่วมงานเข้าใจได้ง่ายด้วยตัวเลขสั้นๆ เพียงสูตรเดียว ถือว่าเซนส์ด้านตัวเลขของเขาเป็นอะไรที่สลดยอดมากเลยทีเดียว เพราะปกติแล้วข้อมูลเหล่านี้เป็นแนวคิดที่ซับซ้อนจึงอธิบายให้คนทั่วไปเข้าใจได้ยากแม้จะเขียนออกมาเป็นสไลด์หลายสิบหน้าก็ตาม

ไม่เฉพาะธุรกิจระดับโลกเท่านั้น แม้แต่การทำงานในชีวิตประจำวัน ประโยชน์ของตัวเลขก็ไม่ได้แตกต่างออกไปแต่อย่างใด ความคิดเห็นที่มีตัวเลขประกอบอยู่ด้วยจะชัดเจนและทรงพลังในการโน้มน้าวผู้ฟังให้คล้อยตาม เช่น สมมติว่าเราต้องรายงานผลงานของนักกีฬาที่ซื้อชิ่งมินิกให้หัวหน้าฟัง ระหว่างการรายงานสองแบบนี้ คุณคิดว่าหัวหน้าจะสนใจฟังแบบไหนมากกว่า

IIUU A :

ชิ่งมินิกเป็นสุดยอดนักกีฬาระดับโลกที่ไม่มีใครแทนที่ได้

IIUU B :

ชิ่งมินิกเป็นนักกีฬาทีมชาติคนที่ 16 ของเกาหลีใต้ ที่ลงเล่น “A” Match มากกว่า 100 นัด โดยเล่นเป็นตัวจริง 82 นัด ยิงประตูไป 32 ประตู และชนะทั้งหมด 51 นัด

สตีฟ จ๊อบส์ (Steve Jobs) เทพแห่งการนำเสนอ เคยกล่าวเอาไว้เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ว่า “เวลานำเสนองาน ให้ใส่ตัวเลขเข้าไปด้วย” หมายความว่า ให้ยกการเปรียบเทียบที่เหมาะสมแล้วโน้มน้าวด้วยตัวเลข ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ “ตัวเลข” ได้เป็นอย่างดี

ณ จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของงาน ต้องมีตัวเลขเสมอ

ในการทำงานย่อมมีปัญหาในรูปแบบต่างๆ รอคอยผู้รับผิดชอบมาแก้ไข ดังนั้นการทำงานจึงหมายถึงการแก้ไขปัญหาต่างๆ และทุกธุรกิจล้วนสร้างมูลค่าใหม่ๆ ออกมาด้วยวิธีนี้ ส่วนผลลัพธ์ก็คือการสร้างสินค้าและบริการ

ใหม่ ๆ ทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าและบริการที่ถูกลง สะดวกกว่า และดีกว่า

ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน เราต้องเข้าใจ “ธรรมชาติของปัญหา” ก่อน ตั้งแต่ขนาดหรือขอบเขตของปัญหา ไปจนถึงต้องใช้เวลาในการแก้ปัญหานานแค่ไหน ส่วนใหญ่ปัญหาที่เราต้องแก้ไขล้วนจัดการออกมาเป็นตัวเลขได้อย่างง่ายดาย

อุจิตะ โอซามุ (Osamu Uchida) ได้อธิบายไว้ในหนังสือ “พื้นฐานการจัดการคุณภาพทางสายตา (ビジュアル品質管理の基本)” โดยแยกปัญหาออกเป็น 3 ประเภท คือ ปัญหาที่ต้องเป็น 0 ปัญหาที่ต้องแก้ด้วยการลด และปัญหาที่ต้องแก้ด้วยการเพิ่ม ดังนั้นเขาจึงจัดรูปแบบของปัญหาโดยใช้เลข 0 เป็นเกณฑ์

การจัดรูปแบบตามธรรมชาติของปัญหา

ประเภทของปัญหา	คำจำกัดความ	ตัวอย่าง
ปัญหาที่ต้องเป็น 0	ยิ่งเลวเป้าหมาย เบนเข้าหา 0 มากเท่าไรยิ่งดี (0 คืออุดมคติ)	อัตราการเกิดของเสีย อัตราการจัดซื้อ จำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุ ฯลฯ
ปัญหาที่ต้องแก้ด้วยการลด	ยิ่งเลวเป้าหมายน้อยยิ่งดี (เป็นไปไม่ได้ที่จะเป็น 0)	ต้นทุน ต้นทุนการซื้อสินค้า เวลาแฝง ฯลฯ
ปัญหาที่ต้องแก้ด้วยการเพิ่ม	ยิ่งเลวเป้าหมายเยอะยิ่งดี	ยอดขาย อัตราการเข้าถึง อัตราการใช้กำลังการผลิต ฯลฯ

ปีเตอร์ ดรักเกอร์ (Peter Drucker) บิดาแห่งการบริหารและการจัดการสมัยใหม่ เคยกล่าวเอาไว้ว่า “ถ้าคุณไม่สามารถวัดได้ คุณก็ไม่สามารถจัดการได้ ถ้าคุณจัดการไม่ได้ คุณก็ไม่สามารถปรับปรุงได้” ทุกงานจึงต้องเริ่มจากการแปลงสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ออกมาเป็นตัวเลขเสียก่อน เราจึงจะรู้ว่าปัญหาคืออะไรและอยู่ระดับไหน จากนั้นจึงคิดมาตรการรับมือออกมา

เมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมาผมลดน้ำหนักได้ประมาณ 12 กิโลกรัม ในตอนนั้นผมทั้งควบคุมอาหารและออกกำลังกายไปพร้อมกัน จากนั้นจึงชั่งน้ำหนักวัดองค์ประกอบของร่างกาย เพื่อเช็คว่าร่างกายของผมเปลี่ยนแปลงไปสำเร็จตามเป้าหมายคือลดไขมัน 25% และเพิ่มกล้ามเนื้อ 10% หรือไม่นั่นเอง

สำหรับการทำงานก็เช่นกัน เมื่อเราเจอปัญหา ให้วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันออกมาเป็นตัวเลขก่อน เมื่อแปลงปัญหาออกมาเป็นตัวเลขแล้ว ก็สามารถวินิจฉัยระดับความรุนแรงของปัญหาได้ จากนั้นก็ค่อยๆ คิดหาวิธีแก้ปัญหาก็จะคลี่คลายไปทีละเปลาะ

หากรู้สึกสับสนกับตัวเลขมากมายที่ปรากฏขึ้นในงาน
และไม่รู้ด้วยซ้ำว่าปัญหาคืออะไร
ลองวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันออกมาเป็นตัวเลขดูสิ
แล้วจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า
เบื้องหลังตัวเลขเหล่านั้นมีปัญหาอะไรซ่อนอยู่
